

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/13

T.C
YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/6675

Karar No. 2025/15910

Tarihi: 24.11.2025

- İŞ KAZASINDAN DOĞAN MADDİ MANEVİ TAZMİNAT İSTEMİ
- KUSUR ORANIN KESİN OLARAK TESPİT EDİLMESİNİN ZORUNLU OLDUĞU
- MADDİ TAZMİNAT HESABINA ESAS ALINMASI GEREKEN ÜCRETİN GERÇEK ÜCRET OLMASI GEREKTİĞİ
- GERÇEK ÜCRETİN İŞÇİNİN İMZASININ BULUNDUĞU ÜCRET TEDİYE BORDROLARINDAN SAPTANACAĞI,
- İŞÇİNİN İMZASININ BULUNMADIĞI İŞYERİ VE SİGORTA KAYITLARININ NAZARA ALINAMAYACAĞI,
- İŞÇİNİN İMZASININ BULUNDUĞU ÜCRET TEDİYE BORDROLARININ BULUNMAMASI DURUMUNDA İŞÇİNİN YAŞI, KIDEMİ, MESLEKİ DURUMU DİKKATE ALINARAK, EMSAL İŞİ YAPAN İŞÇİLERİN ALDIĞI ÜCRET GÖZÖNÜNDE TUTULARAK BELİRLENMESİ GEREKTİĞİ

ÖZETİ İş kazalarından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat davalarında zararlandırıcı olaya neden oldukları ileri sürülen kişi veya kişilerin kusur oranlarının kesin olarak tespiti önem taşımaktadır. Zira maddi tazminat davalarında sigortalının kazanç kaybının hesaplanmasında davacının kendi kusuru oranında tespit olunan kazanç kaybından indirim yapılacağı gibi yine manevi tazminat davalarında hükmedilecek manevi tazminat miktarının takdirinde

tarafının kusur durumu Mahkemece öncelikle dikkate alınacaktır. Bunun yanında meydana gelen zarardan müteselsilen sorumlu olanların kendi aralarındaki kusur dağılımı, kendi payına düşenden fazla ödeme yapan müteselsil borçlunun diğer müteselsil borçlu veya borçlulara karşı yönelteceği rücu alacağının miktarını da etkilemektedir.

Somut olayda, Mahkemece itibar edilen kusur raporunda, olaydaki sorumluluk ve kusur durumunun yeterince incelenmediği ve açıklanmadığı, özellikle kesinleşen ceza dava dosyasında alınan bilirkişi raporunda kazazede sigortalıya da kusur verildiği dikkate alındığında, çelişkilerin giderilmediği anlaşılmıştır.

Öte yandan, zararlandırıcı sigorta olayına maruz kalan sigortalının maddi zararının hesabında, gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Gerçek ücretin ise işçinin imzasının bulunduğu ücret tediye bordrolarından saptanacağı, işçinin imzasının bulunmadığı işyeri ve sigorta kayıtlarının nazara alınamayacağı, işçinin imzasının bulunduğu ücret tediye bordrolarının bulunmaması durumunda işçinin yaşı, kıdemi, mesleki durumu dikkate alınarak, emsal işi yapan işçilerin aldığı ücret gözönünde tutularak belirlenmesi gerektiği, Dairemizin giderek Yargıtayın yerleşmiş görüşlerindendir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalılar vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Özlem Saraç Coşkun tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının 16.3.2018 tarihli iş kazası nedeniyle sürekli iş göremezliğe uğradığını, kazanın meydana gelişinde davalıların kusurlu olduklarını belirterek 651.168,58 TL maddi, 70.000,00 TL manevi tazminatın kaza tarihinden faizi ile davalılardan tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalılar vekili cevap dilekçesinde; davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kısmen kabulüne,

"1-Davacının maddi tazminata yönelik davasının kabulü ile 651.168,48 TL maddi tazminatın kaza tarihi olan 16.03.2018 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

2-Davacının manevi tazminata yönelik davasının kısmen kabulü ile 50.000,00 TL manevi tazminatın kaza tarihi olan 16.03.2018 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine" karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalılar Tefirrom ve Fatih Yurtsever vekili temyiz dilekçesinde özetle; davacının taleplerinin zaman aşımına uğradığını, ancak ıslah tarihinden itibaren yasal faiz talep edilebileceğini, hükmedilen faizin hatalı olduğunu, davacının ustalık ve ücret iddiası hiç bir şekilde ispatlanmadığı halde kaza tarihinde sigortalının net aylık ücretinin 3.250,00 TL olduğunun kabul edilmesinin yasal dayanağı olmadığını, davacının inşaat işçisi olduğu, yıpranma payı olacağı dikkate alınmadan 60 yaşına kadar çalışacağı sonucuna varılmasının ülkenin gerçekleri ile uyuşmadığını, hesap raporunda, bakiye ömrün belirlenmesinde TRH-2010 tablosu esas alınarak hesaplama yapılmasının, geçici iş göremezlik döneminde de maluliyet oranının %100 olarak esas alınmasının doğru olmadığını, maluliyet raporu kesinleşmeden hesaplama yapılmasının, dosyada alınan bilirkişi raporları ile ceza davasında alınan raporlar arasındaki çelişkiler giderilmeden karar verilmesinin hatalı olduğunu, ceza davasında davacının tali kusurlu kabul edildiğini, kazanın meydana gelmesinde davacı işçinin kusurlu olup müvekkillerine atfedilecek herhangi kusur bulunmadığını belirterek temyiz yoluna başvurmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, iş kazasından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalılar vekillerinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Dosya kapsamından, davalı Şirket tarafından yürütülen inşaat işinde kalıpcı olarak çalışan davacının inşaatın birinci katında söktüğü kalıpları vince yüklediği, vincin kalıpları kaldırdığı sırada, kalıpların dönerek davacıya çarpması sonucu dengesini yitiren davacının aşağı düşerek yaralandığı, SGK Denetmen

Raporunda, olayın iş kazası olduğunun kabul edildiği, işveren Tefirom İnş.Enerji San. A.Ş'nin kule vincin etraftaki insanlara çarpmasını önlemeye yönelik tedbir alınmadığı, denetim yapılmadığı gerekçesiyle %100 kusurlu olduğu, sigortalının kusuru bulunmadığı, üçüncü kişinin kusurunun tespit edilemediği, ancak ceza davası sonucu takip edilerek kusurlu üçüncü kişiler hakkında işlem yapılması gerektiğinin belirtildiği, Sivas 4.Asliye Ceza Mahkemesinin 2018/428 Esas dosyasında kesinleşen ceza davasında, şantiye şefi Fatih Yurtsever'in sanık sıfatıyla yargılandığı ve hükme esas alınan kusur raporunda; inşaat alanında katılanın düştüğü yerin yerden yüksekliğinin 11 metre olduğu, inşaatın önünde 6 metre derinliğinde çukur bulunduğu, inşaatta duvar örülü olmadığı, file bulunmadığı tespitleriyle yapı işinin yetkili teknik eleman denetim ve gözetiminde yapılmaması, sağlık güvenlik planı yapılmaması, risk değerlendirmesinin yapılmaması ve buna göre tedbirlerin alınmaması nedeniyle şantiye şefi olan sanığın asli kusurlu olduğu; çalıştığı sırada vücut emniyet kemeri takmayan katılanın ise kendi güvenlik tedbirlerini almadığından tali kusurlu bulunduğu, sanığın asli kusur ve katılanın tali kusuru dışında olayda kusuru tespit edilen kimse bulunmadığının belirtildiği, Mahkemece şantiye şefi sanığın asli kusurlu bulunarak cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Eldeki dosyada alınan 13.1.2023 tarihli kusur raporunda ve 17.3.2023 tarihli ek raporda ise davalı işveren Tefirom A.Ş'nin %75, davalı şantiye şefinin %25 kusurlu olduğu, davacının kusuru bulunmadığı kanaatinin bildirildiği, Mahkemece anılan raporlar hükme esas alınarak karar verildiği görülmektedir.

İş kazalarından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat davalarında zararlandırıca olaya neden oldukları ileri sürülen kişi veya kişilerin kusur oranlarının kesin olarak tespiti önem taşımaktadır. Zira maddi tazminat davalarında sigortalının kazanç kaybının hesaplanmasında davacının kendi kusuru oranında tespit olunan kazanç kaybından indirim yapılacağı gibi yine manevi tazminat davalarında hükmedilecek manevi tazminat miktarının takdirinde tarafların kusur durumu Mahkemece öncelikle dikkate alınacaktır. Bunun yanında meydana gelen zarardan müteselsilen sorumlu olanların kendi aralarındaki kusur dağılımı, kendi payına düşenden fazla ödeme yapan müteselsil borçlunun diğer müteselsil borçlu veya borçlulara karşı yönelteceği rücu alacağının miktarını da etkilemektedir.

Somut olayda, Mahkemece itibar edilen kusur raporunda, olaydaki sorumluluk ve kusur durumunun yeterince incelenmediği ve açıklanmadığı, özellikle kesinleşen ceza dava dosyasında alınan bilirkişi raporunda kazazede sigortalıya da kusur verildiği dikkate alındığında, çelişkilerin giderilmediği anlaşılmıştır.

Öte yandan, zararlandırıca sigorta olayına maruz kalan sigortalının maddi zararının hesabında, gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Gerçek ücretin ise işçinin imzasının bulunduğu ücret tediye bordrolarından saptanacağı, işçinin imzasının bulunmadığı işyeri ve sigorta kayıtlarının nazara alınamayacağı, işçinin

imzasının bulunduğu ücret tediye bordrolarının bulunmaması durumunda işçinin yaşı, kıdemi, mesleki durumu dikkate alınarak, emsal işi yapan işçilerin aldığı ücret gözönünde tutularak belirlenmesi gerektiği, Dairemizin giderek Yargıtayın yerleşmiş görüşlerindendir.

Dava dilekçesinde davacının kalıpcı ustası olarak aylık net 3.750 TL ücretle çalıştığının iddia edildiği, hizmet cetvelinde asgari ücret düzeyinde çalışmalarının bildirildiği, ücret bordrolarının da bu şekilde düzenlendiği, bordrolarda davacının imzası bulunmadığı, emsal ücret araştırmasının sendikalardan ve Ticaret ve Sanayi Odasından yapıldığı, TÜİK kazanç bilgisi sorgulama raporunda 2014 Kasım ayı itibari ile emsal ücretin brüt 1.612,00 TL olarak belirtildiği, davacı tanıklarınca günlük yevmiyenin 125.00 TL olduğunun ifade edildiği, hükme esas alınan 04.07.2023 tarihli hesap raporunda emsal ücret araştırmaları ve tanık beyanları birlikte değerlendirilerek günlük 125 TL yevmiye ile ayda 26 gün çalışma karşılığı 3.250,00 TL ücret alacağının kabul edildiği ve asgari ücretin 2.24 katı dikkate alınarak hesaplama yapıldığı, emsal ücretin ilgili meslek odalarından araştırılmadığı ve sendika tarafından bildirilen emsal ücretlerin dikkate alınamayacağı gözetilmeden karar verildiği görülmüştür.

Yukarıda yapılan açıklamalardan sonra Mahkemece yapılacak iş; hüküm altına alınacak tazminat miktarlarına etkisi bakımından, aynı olaya ilişkin ceza dosyasındaki ve varsa rücu dosyasındaki kusur raporlarının da araştırılarak irdelenmesi suretiyle ve bu şekilde toplanacak delillerle birlikte, yukarıda bahsedilen kusur raporlarını düzenleyen heyetten farklı bir bilirkişi heyetinden kusur raporu almak, sigortalının yaptığı iş, yaşı, mesleki kıdemi ve iş yerindeki kıdemi belirtmek suretiyle meslek odasından da sigortalının alabileceği ücretleri sormak, elde edilecek sonuçları dosyadaki (sendika tarafından bildirilen ücretler hariç) diğer verilerle birlikte değerlendirip davacının gerçek ücretini belirlemek, davacı tarafın kanun yoluna başvurmamış olduğunu dikkate alarak hükme esas alınan hesap raporunun bilinen (işkontosuz), bilinmeyen (işkontolu) dönemlerin başlangıç ve bitiş tarihlerinin değiştirilmemesi gerektiğini göz önünde bulundurmak ve usuli kazanılmış hakları da gözeterek çıkacak sonuca göre bir karar vermekten ibarettir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgililerine iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

24.11.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.